

Šiame numeryje skaitykite:

- VAE projekto eiga 1
- Poveikio aplinkai vertinimas 1
- Transportavimo studija 2
- Žinios ir patirtis 2
- Bendradarbiavimas su įgaliotomis institucijomis 4
- Bendradarbiavimas su mokslo įstaigomis 4

VAE projekto eiga

Lapkričio – gruodžio mėnesiais Visagino atominės elektrinės projekto parengiamuosius darbus įgyvendinančioje bendrovėje UAB „Visagino atominė elektrinė“ toliau buvo vykdomas poveikio aplinkai vertinimas (PAV), rengiama transportavimo studija, kuria siekiama nustatyti galimus krovinių transportavimo į statybos aikštelę maršrutus bei būdus, vertinamos statybos aikštelės pagal TATENA saugos reikalavimus, aikštelių geotechninės sąlygos, seisminiai faktoriai, dalyvaujama atliekant teritorijų planavimą, įgyvendinant teisėkūros programą ir visa eilė kitų darbų, būtinų tinkamai ir laiku pasirengti technologijos pirkimo konkursui.



M. Grinevičius, UAB „Visagino atominė elektrinė“ Generalinis direktorius

„Šiuo metu vykdomė ar inicijuojame daugiau nei dešimt įvairių projektų, kurie vyksta tiksliai pagal suplanuotą grafiką. Visi šie darbai yra būtini ir svarbūs siekiant tinkamai įgyvendinti atominės elektrinės technologijų pirkimo konkursą, kuris bus užbaigtas iki 2011 metų vidurio“, - sako Marius Grinevičius, UAB „Visagino atominė elektrinė“ Generalinis direktorius. Pasak jo, Visagino atominę elektrinę planuojama pradėti eksploatuoti 2018 metais.

Poveikio aplinkai vertinimas

Lapkričio mėnesį prasidėjo naujos atominės elektrinės poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos tarpvalstybinės konsultacijos su užsienio šalimis, išreiškusiomis pageidavimą turėti tokio pobūdžio konsultacijas.

Lapkričio 20 d. LR aplinkos ministerijoje vyko tarpvalstybinė konsultacija su atstovais iš Austrijos aplinkos ministerijos, Federalinių žemių bei grupė jų konsultantų dėl naujos atominės elektrinės Lietuvoje poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ataskaitos. Pasitarime dalyvavo ir į ekspertų iš Austrijos klausimus atsakinėjo LR aplinkos, Ūkio ministerijos, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (VATESI), Radiacinės saugos centro (RSC), Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūros (RATA), UAB „Visagino atominė elektrinė“, „Poyry Energy Oy“, Lietuvos energetikos instituto (LEI) atstovai.

Atstovus iš Austrijos labiausiai domino elektros energijos poreikis Lietuvoje, PAV studijoje vertintos branduolinių reaktorių technologijos, branduolinės energetikos objektų licencijavimo tvarka, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo strategija.



Tarpvalstybinė konsultacija su Austrijos atstovais.

Pradžia 1 psl.

Gruodžio 19 d. LR aplinkos ministerijoje vyko tarpvalstybinė konsultacija su Lenkijos Nacionalinės branduolinės energetikos agentūra dėl naujos atominės elektrinės PAV ataskaitos. Susitikime dalyvavo LR aplinkos, Ūkio ministerijos, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (VATESI), Radiacinės saugos centro (RSC), UAB „Visagino atominė elektrinė“, „Poyry Energy Oy“, Lietuvos energetikos instituto (LEI) atstovai.

Susitikimo metu daugiausia dėmesio buvo skirta panaudoto branduolinio ir kitų ilgalaikių radioaktyviųjų atliekų tvarkymui bei avarinių situacijų poveikių vertinimui, - sakė Tadas Matulionis, UAB „Visagino atominė elektrinė“ Projektų valdymo biuro vadovas. Pasak jo, Lenkijos atstovas pripažino, kad į visus klausimus atsakyta išsamiai ir Lenkiją pilnai tenkina pateikta informacija apie naujos atominės elektrinės Lietuvoje poveikį aplinkai.

Gruodžio 22 d. LR aplinkos ministerijoje įvyko konsultacija su Baltarusijos aplinkos, energetikos ministerijų, branduolinės energetikos tyrimų instituto, radiacinės saugos stebėjimo institucijos atstovais dėl naujos Visagino atominės elektrinės PAV ataskaitos. Konsultacijoje dalyvavo LR aplinkos, Ūkio ministerijos, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (VATESI), Radiacinės saugos centro (RSC), Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūros (RATA), UAB „Visagino atominė elektrinė“, „Poyry Energy Oy“, Lietuvos energetikos instituto (LEI) atstovai.



Susitikimas su atstovais iš Baltarusijos

Pasak T. Matulionio, UAB „Visagino atominė elektrinė“ Projektų valdymo biuro vadovo, susitikimo metu Baltarusijos atstovai itin domėjosi kaip ir kokiomis priemonėmis planuojama informuoti gyventojus apie VAE statybą ir eksploataciją, kokias aplinkos monitoringo sistemas planuojama diegti.



Renginio akimirka

2009 m. vasarį planuojama konsultacija ta pačia tema su Latvija.

2009 m. kovo mėn. planuojama baigti naujos atominės elektrinės PAV procedūrą.

Transportavimo studija

Lapkričio 21 d. Klaipėdos valstybinio jūrų uosto tarybos posėdžio metu UAB „Visagino atominė elektrinė“ Logistikos vadovas Edvinas Ivanauskas pristatė Transportavimo studiją, jos eigą, diskutavo apie negabaritinių didelių svorių krovinių iškrovimo bei sandėliavimo Klaipėdos uoste galimybių studiją.

Transportavimo studijos pirmąjį etapą – krovinių gabenimo į Visagino atominę elektrinę maršruto (-ų) tyrimą – planuojama užbaigti iki 2009 metų balandžio. Šį tyrimą atlieka jungtinės veiklos pagrindu veikiančios UAB „Transvelas“, UAB „Transmitto“ ir UAB „Maretas“. Vėliau prasidės transportavimo studijos antrasis etapas – techninis ir ekonominis nustatyto maršruto įvertinimas.

Žinios ir patirtis

Lapkričio 17-20 d. Vienoje (Austrija) vykusiame Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) organizuotame regioniniame seminare „Atominių elektrinių technologijų vertinimo žingsniai“ (angl. Workshop on Steps for Conducting Nuclear Power Plant Technology Assessments) dalyvavo ir pranešimą apie Visagino atominės elektrinės projekto eigą skaitė dr. Gintautas Klevinskas, UAB „Visagino atominė elektrinė“ Saugos ir licencijavimo kompetencijos centro vadovas. Seminare dalyvavo 50 atstovų iš 38 įvairių pasaulio šalių.

Nukelta į 3 psl. ►

Pradžia 2 psl.

Šiuo metu pasaulyje daugiau negu 50 šalių yra priėmusios arba priima sprendimus įgyvendinti branduolinės energijos naudojimo programas. Šis skaičius auga, todėl akivaizdu, kad branduolinės energetikos „renesansas“ yra įsibėgėjęs. Kadangi laikotarpis nuo principinio sprendimo priėmimo vystyti branduolinę energetiką iki atominės elektrinės statybos pradžios gali trukti 10 – 15 metų, todėl technologijų vertinimas turi prasidėti pakankamai anksti, dar prieš pradėdant rengti atominės elektrinės technologijos konkurso pirkimo dokumentus.

Pagrindinis šio seminaro tikslas buvo suteikti galimybę ekspertams ir TATENA šalims – narėms, kurios yra potencialios branduolinės energijos naudotojos, apsikeisti atominėse elektrinių technologijų vertinimo patirtimi, informacija apie etapus, kuriuos reikia įgyvendinti siekiant pasirinkti tinkamą atominės elektrinės technologiją.



Seminaro akimirkos

TATENA yra identifikavusi pagrindinius aspektus, į kuriuos būtina atsižvelgti vertinant technologijas ir kurių rezultatais remiantis yra formuluojami reikalavimai nacionalinei branduolinės energetikos programai. Tai – įsipareigojimas tęsti branduolinės energetikos programos įgyvendinimą, galios generavimo poreikio įvertinimas, elektros perdavimo tinklo būklė, aikštelės, kurioje numatoma statyti atominę elektrinę, charakteristikos, poveikio aplinkai vertinimas, branduolinės saugos reikalavimai, reguliuojančioji infrastruktūra ir teisinė licencijavimo aplinka, radiacinės saugos reikalavimai, branduolinio kuro ciklas, radioaktyviųjų atliekų tvarkymas, branduolinio ginklo neplatavimo ir garantijų taikymo sistema, branduolinis saugumas, fizinė sauga ir pasirengimas avarijoms, vietinės pramonės vystymo ir žmoniškųjų išteklių vystymo strategijos, ekonominis projekto vertinimas, projekto finansavimo strategija.

Seminaro metu buvo prieita prie išvados, kad standartinio metodo technologijoms vertinti nėra. Atsižvelgus į kiekvienos šalies situaciją ir jos pažangą vystant branduolinę energetiką, technologijų vertinimo turinys gali skirtis (pvz., šalims, kurios turi išvystytą elektros perdavimo tinklo struk-

tūrą, nereiktų investuoti į jos pagerinimą, arba toms aikštelėms, kurios yra pasirinktos prie jūros kranto, nereiktų investuoti į transportavimo infrastruktūros pagerinimą ir pan.). Tačiau pagrindiniai jau minėti TATENA identifikuoti aspektai, kuriuos būtina įvertinti, yra bendri.

Lapkričio 24-28 d. Vienoje (Austrija) UAB „Visagino atominė elektrinė“ Bendrosios infrastruktūros kompetencijos centro vadovas Rimvydas Štilinis dalyvavo Tarptautinės atominės energetikos agentūros (TATENA) organizuotame seminare „Branduolinės energetikos objektų (BEO) aikštelių parinkimas ir įvertinimas“. Seminaro metu R.Štilinis pristatė Visagino atominės elektrinės projektą ir jo aktualijas, itin išsamiai supažindino su projekto „Statybos aikštelių įvertinimas pagal TATENA saugos reikalavimus“ eiga. Pastarajam projektui 2009 m. IV ketvirtį yra planuojama nepriklausoma TATENA ekspertų misija, kurios metu bus peržiūrėti ir vertinami pasiekti rezultatai. Seminare dalyvavo apie 50 atstovų iš įvairių TATENA šalių narių.

Pagrindiniai šio seminaro tikslai buvo – supažindinti seminaro dalyvius su branduolinės saugos koncepcija, išanalizuoti TATENA saugos standartus, išnagrinėti aikštelių parinkimo ir įvertinimo procesus, įtraukiant ir kitus reikalavimus (ekonominis, finansinius, techninius) bei praktiką dėl suinteresuotųjų pusių (stakeholders) įtraukimo į procesus, pristatyti išorinių įvykių, kurie gali tiesiogiai įtakoti žmones ir aplinką, įvertinimo metodiką, išnagrinėti konkrečius atvejus – esančių branduolinės energetikos objektų aikštelių, kuriose planuojami naujų BEO statyba, įvertinimą, pristatyti sukauptą šalių patirtį, renkant ir vertinant aikšteles.

Gruodžio 3-6 d. Paryžiuje (Prancūzija) UAB „Visagino atominė elektrinė“ atstovai dalyvavo dukterinės AREVA ir Mitsubishi Heavy Industries (MHI) bendrovės ATMEA organizuotame techniniame seminare. Jo metu buvo pristatytas vidutinės galios suslėgto vandens reaktorius ATMEA1 - pagrindiniai šio modelio konstrukciniai, saugos, eksploataciniai parametrai ir sprendimai. Seminare taip pat dalyvavo ir atstovai iš Čekijos, Slovėnijos, Vengrijos, Estijos, Lenkijos ir Kroatijos.

Prieš metus įkurtos ATMEA kompanijos tikslas yra pasiūlyti rinkoms, ypatingai su ribotais energetinių sistemų pajėgumais, sprendimą, kuriame būtų įgyvendinta ilgametė suslėgto vandens reaktorių eksploatavimo patirtis bei motinių kompanijų gamybiniai pajėgumai.

Seminaro dalyviams buvo sudaryta galimybė aplankyti AREVA gamyklą, kurioje planuojama gaminti ir ATMEA1 didžiausius komponentus – reaktoriaus korpusą, garo generatorius, slėgio kompensatorių. Aplankytoji Chalon/Saint-Marcel gamykla yra viena iš didžiausių sunkių komponentų, naudojamų branduolinėje energetikoje, gamyklų pasaulyje.

Visų modernių atominėse elektrinių įrangos komponentai yra gaminami iš itin didelių kaltinių ruošinių. Seminaro dalyviai apsilankė ir vienoje iš Le Creusot miesto metalurgijos komplekso gamyklų, kurioje ir yra gaminami tokie ruošiniai.

Nukelta į 4 psl. ►

Pradžia 3 psl.



Seminaro dalyvių vizitas į didelių reaktoriaus komponentų gamyklą (Chalon/Saint-Marcel, Prancūzija)

Gruodžio 8 d. Vilniuje, UAB „Visagino atominė elektrinė“, vyko susitikimas su Finnmap Consulting (Suomija) atstovais. Jo metu UAB „Visagino atominė elektrinė“ Bendrosios infrastruktūros kompetencijos centro vadovas Rimvydas Štilinis detalai pristatė Visagino atominės elektrinės projekto parengiamųjų darbų programą, o suomių kompanijos atstovai pristatė kompanijos teikiamas paslaugas, įgyvendintus projektus.

Gruodžio 9-12 d. Vilniuje, UAB „Visagino atominė elektrinė“ Saugos ir licencijavimo kompetencijos centro atstovai dr. Gintautas Klevinskas ir Linas Koraliovas dalyvavo Vokietijos reaktorių saugos draugijos (GRS) ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (VATESI) organizuotame seminare - „Priemonių, užtikrinančių branduolinių medžiagų fizinės saugos sistemų, įskaitant transportavimą ir branduolinius įrenginius, efektyvumo vertinimo metodai“. Seminaro dalyviai susipažino su tarptautiniais fizinės saugos reikalavimais, keliamais branduoliniams objektams ir branduolinių medžiagų transportavimui bei šių reikalavimų taikymo praktika įvairiose šalyse.

Bendradarbiavimas su įgaliotomis institucijomis

Lapkričio 20 d. įvyko UAB „Visagino atominė elektrinė“ ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (VATESI), kuri yra įgaliotoji branduolinės saugos institucija Lietuvoje, atstovų susitikimas. Jo metu buvo pristatytas Visagino atominės elektrinės statybos projekto įgyvendinimo planas. Kadangi VATESI yra pagrindinė institucija, kuri licencijuos Visagino atominės elektrinės veiklą, išduos leidimus bei vyk-

dys Visagino atominės elektrinės projektavimo, statybos ir eksploataavimo priežiūrą, buvo priimtas sprendimas, kad yra būtina sudaryti sąlygas tinkamam UAB „Visagino atominė elektrinė“ ir VATESI bendradarbiavimui. Šiuo metu abiejose institucijose yra sudaromos darbo grupės su atominės elektrinės projekto įgyvendinimu susijusiems klausimams spręsti bei vykdyti tarpusavio konsultacijas.

Bendradarbiavimas su mokslo įstaigomis

Gruodžio 11 d. UAB „Visagino atominė elektrinė“ atstovai organizavo susitikimą su Vilniaus universiteto branduolinės energetikos fiziką studijuojančiais studentais. Jo metu išsamiai pristatė Visagino atominės elektrinės projektą, jo eigą, papasakojo apie projektą įgyvendinančią bendrovę. Gausiai susirinkę būsimieji branduolinės energetikos fizikai aktyviai klausinėjo apie visus vykdomus Visagino atominės elektrinės projektus. Vis dėlto išskirtinio jų dėmesio sulaukė Visagino atominės elektrinės vertinamos technologijos, sunkiasvorių ir didelių gabaritų

Gruodžio 17 d. Kauno technologijos universitete (KTU) LEO LT, AB organizuoto susitikimo su KTU Elektros ir valdymo inžinerijos bei Mechanikos ir mechatronikos fakultetų dekanais ir dėstytojais metu buvo pristatytas ir Visagino atominės elektrinės (VAE) projektas. Su VAE projekto parengiamųjų darbų eiga renginio dalyvius supažindino UAB „Visagino atominė elektrinė“ Saugos ir licencijavimo kompetencijos centro vadovas dr. Gintautas Klevinskas.